

Mijn monument is jouw monument

11 + 12 september 2021

Stichting Monumentaal Westland
www.monumentaalwestland.nl
 Tel: 06 -2300 5668 / 0174-295436
monumentaal.westland@gmail.com

Mijn monument is jouw monument

- D1 Domkerk en toren, Hoofdstraat 51, De Lier** za 10.00-17.00 uur
 De kerk bepaalt met haar stompe toren het dorpsbeeld van De Lier. Doordat de toren is verzakt ga je eerst naar beneden voordat je de toren kan beklimmen. Eenmaal boven heb je een prachtig weids uitzicht!
De toren kan tot 16.00 uur worden beklommen.
- D2 Museum de Timmerwerf, Hoofdstraat 63, De Lier** za 10.00-17.00 uur
 Dit pand dateert uit 1642. Binnen is de werkplaats van de timmerman te zien en een woning in de stijl van 1900.
- D4 De Zeven Gat, Groeneveld 67, De Lier**
 Dit bijzondere natuurgebied met drassige weilanden, zeven sloten en twee houtsingels behoorde tot buitenplaats Hofzicht. Er is vrijwel niets veranderd sinds de kaart van Cruquius uit 1712. Met gids per boot te bezoeken, opstappunt Gemaal Kwintshul (K4).
- G1 Lambertuskerk, Maasdijk 189, Heenweg** za en zo 13.00-17.00 uur
 De kerk werd in 1872 gebouwd door jhr. Augustinus van Rijckevorsel voor zijn pachters. In de bostuin is het heerlijk uitrusten tijdens uw wandel- of fietsroute. In het kerkje: za. en zo. lezingen om 13.30 en 15.30 uur. In de bostuin: diverse demonstraties en activiteiten, ook voor kinderen, zoals vogelhuisjes beschilderen.
- G3 Dorpskerk, Langestraat 34, 's-Gravenzande** za 10.00-16.00 uur
 Achter de dorpskerk is de grafkelder Van Vredenburg (grafkelder is niet te bezichtigen). De eerste kerk op deze plek was een bedevaartsoord in de dertiende eeuw. Het huidige kerkgebouw dateert uit 1816. Er is een expositie over 775 jaar stadsrechten voor 's-Gravenzande. De familie Van Vredenburg woonde op de verdwenen buitenplaats Vreeburg.
- G4 Woonhuis en Museum, Langestraat 5, 's-Gravenzande** za 10.00-16.00 uur
 Het huis stamt uit de 18e eeuw met nog een aantal originele details. Er is ook een klein museum over de geschiedenis van 's-Gravenzande met vele bodemvondsten.
- G5 Trapgevelhuisje, Marktplaats 10, 's-Gravenzande** za 10.00-17.00 uur
 In het geheel gerestaureerde pand waar de kinderboekenschrijver Leonard van Roggeveen in heeft gewoond. En er is een kleine expositie genaamd: Schoolherinneringen.
- G6 Uniekerk, Langestraat 181, 's-Gravenzande** za 10.00-16.00 uur
 Deze onopvallende kerk uit 1903 heeft een verrassend mooi interieur. Tussen 10.30 en 12.00 uur geeft het 5 persoons blaasensemble De Frisse Wind 2 maal 30 minuten een concert. Tussen 13.30 en 15.00 uur geeft De Westland Brass twee maal een concert van 30 minuten. Tussen de concerten door zal Erna Brinkman het orgel in de Uniekerk bespelen.
- G7 Korenmolen, Naaldwijkseweg 117, 's-Gravenzande** za 10.00-16.00 uur
 Deze stellingmolen heeft een unieke zinken bovenbouw. Hij is in 1908 gebouwd en tot 1989 in gebruik geweest. Beneden open voor bezoek en er is een mogelijkheid tot het kopen van meel. De omloop is waarschijnlijk gesloten, er is maar een trap, om naar beneden en naar boven te gaan.
- G9 Oranjesluis, Maasdijk 226, 2691 NZ 's-Gravenzande** za 11.00-15.00 uur
 De sluis is gebouwd in 1676 in opdracht van het Hoogheemraadschap van Delfland en op kosten van Willem III van Oranje. Bij het sluiswachtershuis wordt op zaterdag van 11:00 – 15:00 uur informatie gegeven over de geschiedenis en de functie van dit bouwwerk.
- H1 Café bij 't Hof, Hofstraat 60, Honselersdijk** za 12.00-17.00 uur
 Dit café is een van oudste horecagelegenheden in het Westland. Het pand is in 1707 gebouwd als paardenstal van de naastgelegen hof herberg, waar vroeger toeristen en buitenlui onderdak vonden.

- H2 De Nederhof, Hofstraat 29, Honselersdijk** za 12.00-17.00 uur
 Dit bijgebouw van het voormalige Huis Honselaarsdijk is rond 1640 gebouwd en heeft in 2018 na een grondige verbouwing nieuwe bewoners gekregen. Op het plein voor de Nederhof is van 12.00 uur tot 17.00 uur een verteller aanwezig. **Het gebouw en de tuin zijn niet te bezichtigen.**
- H3 OLV van Goeden Raad, Dijkstraat 23, Honselersdijk** za 10.00-17.00 uur
 Deze grote basilicale kerk met toren is gebouwd in 1928. De hele dag zijn er diverse workshops zoals bloemschikken, introductie klokken en uurwerken, mandala's maken. Inschrijven via www.rkwestland.nl
- H4 Regenboogkerk, Endeldijk 5, Honselersdijk** za 10.00-17.00 uur
 Deze kerk (voorheen Rehobothkerk) is gebouwd in 1923 en is in 2016 gerestaureerd. De kerk heeft een prachtig interieur. Orgelconcerten worden gegeven op het Öhmsorgel, een van de beste concertorgels van het Westland.
- H5 BP Broekvliet, Dijkweg 76, Honselersdijk** za 10.00-17.00 uur
 Het huis uit de 18e eeuw was onderdeel van buitenplaats Broekvliet, waartoe ook een boerderij behoorde. **Niet van binnen te bezichtigen**
- H6 Prinsengracht 1-4, Honselersdijk**
 Vier huizen aan de Prinsengracht, deze huizen zijn gebouwd in 1641 ter vervanging van de huizen die moesten wijken voor de bouw van de bijgebouwen van het huis Honselaarsdijk. Een gedeelte van deze bijgebouwen is nu bekend als de Nederhof. De huizen zijn de laatste jaren allemaal gerestaureerd. **Niet van binnen te bezichtigen.**
In de Dijkstraat in Honselersdijk hangen alleen zaterdag foto's zoals het er daar vroeger uit zag.
- K1 Andreaskerk (RK), Kerkstraat 22, Kwintshul** za 10.00-17.00 uur
 Deze kerk is gebouwd in 1893 en in 1951 vergroot. Hij is vernoemd naar de bouwpastoor Andreas van Lottom. Het terugplaatsen van de grenspaal (replica) in het centrum wordt een Heuls feestje. Verder aandacht voor de historie van Huize Maria, beter bekend als de Maria Stichting.
 De toren kan beklommen worden en de stiltetuin is open.
- K2 Sonnehoeck, Holle Watering 26, Kwintshul** za 10.00-17.00 uur
 Op de Historische Druivenkwekerij Sonnehoeck wordt nog steeds op traditionele manier de "Westlandse" tafeldruif geteeld en dat is ook een van de redenen waarom Sonnehoeck als enige kwekerij in Nederland een monumentenstatus heeft verkregen. Op deze dag staan dit jaar de (fruit)muren op- en in de omgeving van Sonnehoeck centraal. Tussen Sonnehoeck en de Bartholomeuskerk in Poeldijk vaart er elk uur een schuit (P1).
- K3 Boerderij Halfwege, Heulweg 29, Kwintshul** za 10.00-17.00 uur
 Al sinds 1593 staat er op deze plek een boerderij. De huidige boerderij is een langgevelboerderij: de woning en bedrijfsruimten liggen achter elkaar en de deuren zitten in de lange zijgevel. **Niet van binnen te bezichtigen.** Er staat een informatiebord.
- K4 Gemaal Oude en Nieuwe Broekpolder, Zwet 14, 's-Gravenzande** za 10.00-17.00 uur
 Het gemaal uit 1881 is gebouwd in neoclassicistische stijl. De oorspronkelijke stoommachine is rond 1950 vervangen door twee dieselmotoren. In 1987 werden deze motoren vervangen door elektromotoren. Tevens opstappunt van de boot met gids naar de Zeven Gat (D4).
- M1 Grote Kerk, Kerkplein 1, Monster** za 10.00-16.00 uur
 Het kerkgebouw was in vroeger tijden gewijd aan de Heilige Machutus en vormde de moederkerk van de omliggende parochies.
- M2 BP Overheide, Choorstraat 16, Monster**
 Voormalige buitenplaats (gesticht ± 1770) met herenhuis, koetshuis, stalling en boerenwoning. **Niet van binnen te bezichtigen.**
- M3 St. Machutus kerk, Choorstraat 103, Monster** za 10.00-16.00 uur
 Deze kruiskerk is in 1831 gebouwd. Later werd het vergroot en er werd een fraai orgel geplaatst. In de tuin staat een Lourdes grot.

- M4 Molen De Vier Winden, Haagweg 2, Monster** za 10.00-16.00 uur
De huidige molen is in 1882 gebouwd nadat de vorige molen door brand was verwoest. De eerste molen op deze plek dateert uit 1311. Er wordt molenmeel verkocht en er zijn gratis pannenkoeken.
- M5 Kerk Ter Heijde, Willem III-plein 1** za 10.00-16.00 uur
Dit vissersdorp is meerdere malen verplaatst vanwege de opschuivende kustlijn. De huidige kerk is gebouwd in 1720 en verbouwd in 1952 en 2017.
- M6 Grafkelder Herckenrath, Duinpan 10, Monster** za 10.00-17.00 uur
Deze grafkelder is in 1847 aangelegd in de duinen, maar ligt nu hoger dan zijn omgeving door de verschuiving van de kustlijn. Er is een kleine expositie
- M8 Schipperswoningen, Havenstraat 23-29, Monster**
Dit rijtje woonhuizen lag vroeger aan de haven.
Niet van binnen te bezichtigen.
- M10 Kerk De Hoeksteen, Burg.. Kampschoerstraat 25, Monster**
De kerk is gebouwd in 1935-1936 in Amsterdamse schoolstijl door architect Plooy. Een grondige restauratie is in 2017 afgerond.
- M11 Verenigingsgebouw Fata Morgana, Choorstraat 99** za 10.00-16.00
Het R.K. verenigingsgebouw 'Fata Morgana' werd in 1931 gebouwd naar een ontwerp met expressionistische details van A.G. Dessing. De bijbehorende toren is in 1976 verwijderd.
- N1 Oude Kerk, Wilhelminaplein 5, Naaldwijk** za 10.00-17.00 uur
Deze kerk mag gerekend worden tot de belangrijkste middeleeuwse kerken van Zuid-Holland.
- N3 Het Heilige Geesthofje, Heilige Geesthofje 1-12,** za 10.00-17.00 uur
In 1627 werd door Frederik Hendrik een stichtingsakte afgegeven voor de bouw van 20 armenhuisjes, een ziekenzaal en de kapel.
- N3a Kapel Heilige Geesthofje, Naaldwijk** za 10.00-17.00
De Joodse gemeente in het Westland koopt in 1806 de toen leegstaande kapel in het Heilig Geesthofje. Tot 1920 wordt het gebouw gebruikt als synagoge. In 1929 koopt de gemeente Naaldwijk het gebouw en krijgt het na een grote restauratie een nieuwe functie als museum. Vanaf 1991 is het als trouwzaal in gebruik. Vanaf 2006 is het beheer over het hofje en de voormalige synagoge overgedragen aan de Vereniging Hendrick de Keyser. De voormalige synagoge is te bezichtigen. Er is Joodse muziek. Om 10.30 en om 13.30 uur zijn er rondleidingen door Joods Naaldwijk (duur ca 1.5 uur).
- N4 Sint-Adrianus kerk, Molenstraat 29, Naaldwijk** za 11.00-17.00 uur
De kerk bevat mooie muurschilderingen. De kerk en de pastorie zijn geopend.
- N5 Kerkhof, Dijkweg t.o. 11, Naaldwijk** za en zo vrije toegang
Deze oude katholieke begraafplaats ligt verscholen in het groen. Er liggen imposante grafmonumenten van priesters en nonnen. Misschien de laatste bezoekmogelijkheid wegens grondverkoop door parochie Sint-Adrianus.
- N6 Huize Bijdorp, Dijkweg 11, Naaldwijk** za 10.00-16.00 uur
Deze locatie omvat drie rijksmonumenten: (1) de voormalige notariswoning en rusthuis van de NH kerk met een mooie tuin met (2) prieel uit 1907 en het (3) hek. De tuin met het hek en prieel is te bezichtigen met een ontvangst door de eigenaresse. Het huis is niet te bezichtigen.
- N7 Station WSM, Verspycklaan 1, Naaldwijk** za 10.00-17.00 uur
Dit voormalige WSM-station uit 1907 is recent gerestaureerd, waarbij prachtige details zijn teruggebracht. Er wordt informatie gegeven over de geschiedenis van het station en er zijn ook fotoalbums en ander informatiemateriaal beschikbaar.

- N9 Watertoren, Grote Woerdlaan 11, Naaldwijk** za 10.00-17.00 uur
De watertoren uit 1930 is niet in gebruik maar nog wel in oorspronkelijke staat. Er is iemand die over de historie van de toren vertelt.
- N10 Baakwoning, Baakwoning 2-10, Naaldwijk** za en zo 10.00-17.00 uur
De Baakwoning was een combinatie van een klein buitenverblijf (sinds ± 1770), verschillende tuinderijen en een boerderij met gemengd bedrijf. **Niet van binnen te bezichtigen.** Er staat beide dagen een informatiebord.
- N11 Vlietwoning, Bruidsbogerd 11, Naaldwijk** za 10.00-17.00 uur
Voorbijgaande eeuwen trekken voorbij in werken, taal en muziek. Boerderij de Vlietwoning is de oudste boerderij van het Westland. Na vele overstromingen in de 12e eeuw werd vanuit dit punt de Vlietpolder ontgonnen. De huidige boerderij is waarschijnlijk in de 15e eeuw nieuw gebouwd op de plek van de eerdere boerderij. Zeker is dat de boerderij al vóór 1561 in bezit was en bewoond werd door Willem Corszoon van der Vliet, een belangrijke man. Van 1923 tot 1950 heeft de familie Ruigrok in de boerderij gewoond.
- P1 Bartholomeuskerk, Voorstraat 109,** za 10.00-17.00 uur zo 12.00 - 17.00 uur
De "Kathedraal van het Westland" in Poeldijk uit 1926 heeft een toren van 76 meter. Dit jaar een foto-expositie tgv 100-jarig bestaan Sint Bartholomeus school/Verburch-hof; tentoonstelling van oude en moderne lesmaterialen, opstelling van een compleet schoolklasje oude stijl, diverse schoolfilms van vroeger en nu, beklimming van de kerktoren, een wandelroute door Poeldijk en de Poeldijkse Scouting voert op het kerkplein een aantal activiteiten uit o.a. een ritje met de kabelbaan. Op zaterdag een rondvaart naar de historische druivenkwekerij de Sonnehoeck (K2). Verder diverse muziektredens waaronder een orgelconcert op zondag en de catering is terug van weggeweest.
- P2 Hotel St. Vincent, Voorstraat 31,** za 11.00-16.00 uur zo 11.00-14.00 uur
Dit verenigingsgebouw werd in 1905 gebouwd en is nu een hotel. Het pand is voorzien van een fraaie ingemetselde eerste steen. In het pand is een fotocollage te bezichtigen over de geschiedenis en omgeving van dit gebouw.
- W1 Hofboerderij, Hoflaan 1, Wateringen** za 10.00-17.00 uur
In het Hofpark heeft een kasteel gestaan waar de ridders van Wateringhe woonden. Op de ruïnes hiervan werd een buitenplaats gebouwd waarvan de huidige Hofboerderij het laatste restant is.
- W2 Korenmolen Windlust, Heulweg 8, Wateringen** za 10.00-17.00 uur
Geniet van de authentieke werkende molen van Wateringen uit 1869 en vanaf de omloop kunt u de weide omgeving zien, een genot voor klein en groot.
- W3 Hervormde Kerk, Plein 9, Wateringen** za 10.00-17.00 uur
De unieke kerkelijke monumenten zoals het kerkorgel en de preekstoel, worden dit jaar professioneel uitgelicht. Dit moet u zien. o.a. het middeleeuwse houtsnijwerk aan de preekstoel komt schitterend in het licht.
- W5 Sint Jan de Doperkerk, Herenstraat 162-164,** za 10.00-17.00 uur
De kerk is in 1901 gebouwd in neogotische stijl. De gebrand-schilderde ramen vertellen o.a. verhalen uit het leven van Christus en Johannes de Doper. Bijzonder zijn ook de kevelaaranken. Er zijn beschrijvingen beschikbaar en er worden rondleidingen gegeven. Er kunnen glas-in-loodkleurplaten ingekleurd worden. De toren kan worden beklommen.
- W6 Duiventoren en fruitmuur St. Jan de Doper, achter de kerk**
Info en routebeschrijving beschikbaar in de kerk.
- W7 BP Suyderveldt, Heulweg 18, Wateringen** za 10.00-17.00 uur
Een rond 1810 gebouwde herenboerderij als opvolger van de buitenplaats die verder naar achteren lag.
Niet van binnen te bezichtigen. Er staat een informatiebord.

Colofon

Dit is een uitgave van Stichting Monumentaal Westland mede mogelijk gemaakt door Gemeente Westland september 2021

Samenstelling en coördinatie
Stichting Monumentaal Westland

Fotografie & Vormgeving
Gemeente Westland / Stichting Monumentaal Westland

Oplage 10.000 exemplaren

Informatie over Open Monumentendag
www.monumentaalwestland.nl